
K EDIČNÍ PRÁCI EDUARDA PETRŮ

JANA KOLÁŘOVÁ

TO THE EDITORIAL WORK OF EDUARD PETRŮ

The study is devoted to an overview and brief evaluation of literary historian Eduard Petrů's (1928–2006) editorial work. Petrů devoted himself to the series of literary works of older Czech literature, which he worked on throughout his professional activities. Its main goal was to make the old Czech literary texts accessible to the widest possible range of recipients, and its editions served not only to scholars, but were also a means of popularizing old Czech literature among the wider reading public.

Keywords: Eduard Petrů, editions of medieval Czech literature

Následující text vychází z příspěvku předneseného na kolokviu věnovaném 90. výročí narození olomouckého literárního vědce a historika Eduarda Petrů. Je především připomínkou, nikoli kritickou analýzou jeho ediční činnosti, která neodmyslitelně patřila k jeho vědecké práci. Petrů se jí věnoval kontinuálně od počátku svého odborného působení; většina edic přirozeně vyplynula z jeho zájmu o určitého autora či dobovou literární produkci. Převahou tvoří ediční počiny Eduarda Petrů díla jazykově česká, ale k vydání připravil také díla dvou latinsky píšících autorů (Petrů 1983, Petrů 2003) a jeden výbor latinských básnických skladeb (Petrů 1977). Ve svých studiích Petrů opakovaně poukazoval na skutečnost, jež byla zejména před rokem 1989 často opomíjena: že starší českou literaturu netvoří pouze památky psané česky, nýbrž její nedílnou součástí jsou i díla latinská, německá, případně hebrejská. Jeho edice latinsky psaných děl jsou přínosné i z toho důvodu, že jde o texty z období raného novověku, které ve srovnání se středověkými památkami nebudily takový zájem editorů a překladatelů.

Poprvé na pole staročeských edic Petrů vykročil již jako začínající badatel. Ve spolupráci s Emilem Pražákem připravil edici *Prostopravdy a Paměti Mikuláše Dačického z Heslova* (Petrů – Pražák 1955), jež vyšla v tehdejší SNKLHU (později Odeon) jako desátý svazek ediční řady *Živá díla minulosti*. V rámci této řady pak publikoval Petrů některé své edice i později.

První samostatnou ediční prací Eduarda Petrů se stalo vydání *Olomouckých povídek* (Petrů 1957), iniciující jeho zájem o problematiku středověkých exemplů. (Tuto publikaci recenzovali E. Pražák a Jiří Daňhelka.) Edice obsahuje textově kritické poznámky, vysvětlivky a slovníček, připojen je také rejstřík základních motivů, ale ediční poznámka ve smyslu vysvětlení přepisu a jeho zásad chybí.

Další ediční dílo, na němž se Petrů podílel, vzniklo opět na základě badatelské spolupráce, tentokrát s historiky. Je jím *Historie o válce české 1618–1620* (výbor ze spisů Ondřeje Habervešla a Pavla Skály ze Zhoře; Polišínský – Petrů 1964). Vydáno bylo v SNKLHU; výbor sestavil a předmluvu napsal Josef Polišínský, jehož podíl na edici byl nejzásadnější. Habervešlovo *Bellum Bohemicum*, čítající jen několik stran, přeložil Zdeněk Kristen. Petrů připravil výbor z Pavla Skály a zpracoval kritický aparát celé knihy. Edice byla pořízena s přihlédnutím k vydání Karla Tiefrunka (1866–1868 v *Monumenta historiae Bohemica*).

Po těchto pracích následovala v ediční činnosti Eduarda Petrů relativně dlouhá prodleva, jež byla vystřídána intenzivnější vydavatelskou aktivitou v osmdesátých letech.

Výbor z *Diadochu* Bartoloměje Paprockého z Hlohol nazvaný *O válce turecké a jiné příběhy* (Petrů 1982) je koncipován tak, že zahrnuty jsou zejména ty části původního díla, které lze pokládat za nejpůvodnější. Dále jsou ukázky voleny s cílem, „aby z nich čtenář získal názor na Paprockého pojetí starších i soudobých českých dějin.“ (Petrů 1982: 473) K tomuto příznačnému aspektu edic Eduarda Petrů se ještě vrátíme v závěru. Věcné vysvětlivky k této edici sestavil Jan Sobotka, český překlad latinských pasáží pořídil E. Petrů.

Rok 1984 přinesl souhrnné vydání tří středověkých epických skladeb pod názvem *Rytířské srdce majíce. Česká rytířská epika 14. století* (Petrů – Marečková 1984). Vznik edice byl poněkud složitější: *Vévodu Arnošta*

připravil Petrů; lingvistka a slavistka Dagmar Marečková původně edičně zpracovala zbylé dvě skladby (*O Jetřichovi Berúnském*, *Tandariáš a Floribella*) pro *Památky staré literatury české*. Tato edice se však v nakladatelství Academia posléze nerealizovala. Petrů tedy při přípravě edice vycházel ze strojopisu D. Marečkové a přihlížel také k posudku Vladimíra Šmilauera. K vydání tedy tuto edici připravili a edičními poznámkami, vysvětlivkami a slovníčky opatřili Eduard Petrů a Dagmar Marečková, historický úvod napsal Jan Sobotka. Ve své ediční poznámce Petrů zdůrazňuje, že byly při úpravách textu zohledněny zásady, jež byly vypracovány pro *Památky staré literatury české*. Zároveň však jako „editor poslední ruky“ bral v úvahu, že v tomto případě jde o vydání určené širšímu publiku.¹⁾ Mezitím rovněž došlo ke změně názvu SNKLHU na Odeon, avšak ediční řada *Živá díla minulosti* pokračovala dále.

Z osmdesátých let pochází ještě edice tzv. hanáckých zpěvoher, pololido-vých skladeb z 18. století vzniklých na Olomoucku, které Petrů vydal ve spolupráci s muzikoložkou Alenou Burešovou pod názvem *Copak to ale za mozeka hraje? Hanácké zpěvohry 18. století* (Petrů – Burešová 1985). V tomto případě zprostředkoval Petrů čtenářům díla zajímavá spíše z regionálního hlediska, jež však nikdy nepovažoval za podřadné, naopak dějinám Moravy se soustavně badatelsky věnoval a význam regionu (zejména olomouckého centra) v literárním vývoji opakovaně zdůrazňoval.

Devadesátá léta otevřela prostor badatelské i vydavatelské svobody, Petrů však nepodleh trendům, které vyplynuly z možnosti vydávat spisy dříve nevítané (např. barokní homiletiku, jež zažila po roce 1989 badatelský i ediční boom). V edici *Slunovrat* v tehdejší Československé spisovatelii vydal Petrů druhou část Chelčického díla *Siet viery* pod názvem *Ze Sítě víry. O rotách, o každé zvláště* (Petrů 1990). Jedno z nejvýznamnějších a celoživotních badatelských témat Eduarda Petrů se tak po Chelčického *Drobných spisech* (1966) dočkalo dalšího výstupu v podobě edice. Petrů zde byl jako editor, pokud jde o způsob přepisu díla, k soudobým čtenářům

1 Výchozím textem se stal *Sborník hraběte Baworovského*, s přihlédnutím k edici Aleksandra Brücknera a Jana Loriše i k vydání Ulricha Bamborschkeho.

značně vstřícný, čehož si byl ovšem vědom, jak ostatně uvádí i v ediční poznámce. Je však třeba upozornit i na charakter edice *Slunovrat* (s podtitulem *Edice klasické české prózy a poezie*), která byla koncipována především jako čtenářská, či dokonce popularizační, nikoli odborná. Z ediční poznámky je patrná míra zásahů editora nejen do gramatické a morfologické, ale i lexikální roviny díla: „...odstraňujeme všechny hláskoslovné a tvaroslovné jevy, které jsou dnešnímu čtenáři cizí, a nahrazujeme slova, která mají dnes jiný význam nebo která z jazyka vymizela, synonymickými výrazy současného jazyka.“ (Petrů 1990: 140) Svěbytnost Chelčického stylu se totiž podle Petrů projevuje především v syntaktické rovině, tu proto ponechává beze změny i v případech, kdy Chelčický uvolňuje, nebo dokonce porušuje logiku výstavby věty. Podle Petrů tak totiž vznikl „jazykový útvar, který je srozumitelný dnešnímu čtenáři, ale uchovává si právě pro něj specifiku středověkého díla“. (Petrů 1990: 140)

V letech 1997–2003 spolupracoval Petrů s editory ediční řady *Thesaurus absconditus* brněnského Atlantisu, která v té době zpřístupnila několik velmi zajímavých, především raněnovověkých děl. Petrů do této ediční řady přispěl dvěma edicemi – středověkými moralitami *Ezopovy bajky*. *Katonova dvojverší*. *Rada otce synovi* (Petrů 1999)⁽²⁾ a výběrem z díla Alžběty Johanny Westonie, latinské básnířky anglického původu žijící v rudolfinské Praze, a to pod názvem *Proměny osudu* (Petrů 2003, též přel. za spolupráce Anežky Vidmanové a Jiřího Matla; připojeny jsou studie Eduarda Petrů a Lucie Storchové). Pro řadu *Thesaurus absconditus* Petrů napsal také doslov k edici *Země dobrá, to jest země česká* editorek Ivony Kučerové a Lucie Medové.

Westoniina poezie se stala poslední edicí vydanou za života Eduarda Petrů, touto autorkou se však zabýval již mnohem dříve – studii *Alžběta Jana Westonia a její místo v české kultuře* publikoval roku 1985. Věnoval se zde i překladům Westoniina díla do češtiny, přičemž starší časoměrné převedení Čelakovského hodnotil lépe než pozdější přetlumočení Kamila Bednáře;

2 Klasická filoložka a medievistka Jana Nechutová v recenzi vydání konstatovala, že Petrů sice pečlivě sleduje ideové složky vydávaných děl a jejich proměny, avšak formální stránka zůstává mimo jeho pozornost. Recenzentka rovněž postrádá zmínku, že díla spojují sdružené rýmovaná dvojverší, jimiž autoři reprodukuji elegická a hexametrická disticha svých latinských předloh. (Nechutová 2000)

sám v edici zvolil přebásnění v časomíře. Dle informací v ediční poznámce byl překlad revidován s přihlédnutím ke kritickému vydání Westoniina díla (Elisabeth Jane Weston: *Collected Writings*, Toronto 2000), zároveň je však grafická podoba latinských textů přizpůsobena českým zvyklostem a charakteru edice.

Petrů zde opět pečlivě zvážil koncepci básnického výboru. Vydána je zejména první a druhá kniha Westoniiny sbírky *Parthenicon* (označena jako *Prosby, chvály a nářky*; nerespektuje však pořadí básní sbírky). Doplněna je báseň králi Jakubovi ze třetí knihy *Partheniconu* a rukopisný ohlas na vydání díla *Ad lectorem*, kdy jako výchozího textu bylo užito Rybovy edice z *Listů filologických* (Ryba 1929). Editor volil pokud možno básně osobní povahy, které považoval za autentičtější a čtenářům bližší (lze-li vůbec tuto kategorii v případě autorky vymezit; celé její dílo vycházelo z výsostně osobní situace, kterou však dokázala, řečeno moderním jazykem, prostřednictvím své poezie sociálně kapitalizovat). Jedná se zejména o básně Westoniinu učiteli Janu Hammoniovi, elegie na smrt matky a bratra či epithalamium Markétě Baldhovenové.

Náš přehled ediční práce Eduarda Petrů by nebyl úplný, kdybychom opomenuli zmínku o edici, která byla v podstatě v úplnosti (z hlediska editora) připravena k vydání – je to *Kronika nová o národu tureckém* německého historika Johanna Löwenklauba v překladu humanistického učenice Jana Kocína z Kocinétu za spolupráce tiskaře díla Daniela Adama z Veleslavína (původní vydání 1594). Oba překladatelé (či adaptátoři) doprovodili své vydání obsáhlými předmluvami, jak bylo v době humanismu obvyklé. Petrů tuto edici zamýšlel připravit na samém počátku devadesátých let, můžeme-li usuzovat ze studie Löwenklauba *Kronika nová o národu tureckém v kontextu české historické prózy*, která vyšla v Aktech Univerzity Palackého v r. 1990. V průběhu devadesátých let se však Petrů opět vydavatelsky odmlčel a vydal až r. 1999 *Život svaté Kateřiny* (šlo však pouze o revidované vydání Josefa Hrabáka a Václava Vážného z r. 1959, viz Hrabák – Vážný – Škarka 1959). Vydání *Kroniky nové* bylo zařazeno do edičního plánu v olomouckém družstvu nakladatelů Periplum, které vzniklo v roce 1999. Vydání se však do roku 2006, tedy roku úmrtí Eduarda Petrů,

nerealizovalo. V jeho pozůstalosti se tak uchoval pouze editorem zkorigovaný přepis, vytištěný a uložený na tehdejších disketách, jakož i prvotní strojopisná podoba tohoto přepisu.

Pociťující tuto nevydanou edici jako svůj dluh vůči profesorovi Petřovi, rozhodly jsme se dokončit ve spolupráci s tehdejší kolegyní a doktorandkou katedry bohemistiky FF UP vydání Löwenklauovy *Kroniky nové o národu tureckém*. Po revizi podoby edice jsme usoudily, že bude přece jen třeba některé věci korigovat podle dnešních vydavatelských zásad. Petřovi totiž i v případě Löwenklauovy *Kroniky nové* uskutečnil ediční zákroky, jež se nám zejména po proběhlých diskuzích nedávných let týkajících se ediční praxe raněnovověkých děl³⁾ jevily jako příliš velké zásahy do obsahu a struktury díla. Jednalo se v první řadě o fakt, že Petřovi vypustil v prvním díle *Kroniky nové* Löwenklauovy vysvětlivky určené soudobému evropskému čtenáři a nahradil je přímo v textu svými vlastními, objasňujícími jednotlivé položky (toponyma, panovníky, turecké reálie atd.) z hlediska nikoli dobových, ale současných znalostí. Dalším jeho zásahem do textu bylo úplné vynechání některých pasáží, zejména těch, které Löwenklau převzal z historika Johanna Schiltbergera. Také v tomto případě Petřovi nahradil chybějící části textu, a to vlastním stručným shrnutím obsahu vynechaných pasáží. Löwenklau zmíněné vlastní vstupy do textu vždy důsledně graficky odlišil menším typem písma, což dodrželi i český překladatel Kocín a tiskař Veleslavín. Tento aspekt by byl tedy v edici zcela vypuštěn, přestože sám Petřovi jej v připojené studii vyzdvihl jako doklad humanistické tvůrčí meto-

3 V souvislosti s otevřeným prostorem badatelské svobody po r. 1989 se záhy rozproudila diskuze o podobě staročeských edic, zejména děl raného novověku. Zřejmě nejvýraznější hlasy zazněly v této debatě v prvním desetiletí nového tisíciletí, většinou v souvislosti s významnými raněnovověkými edicemi (především v polemice Jana Malury a Miloše Sládka týkající se vydání Kochemova *Velikého života Pána a Spasitele našeho Krista Ježíše*). Tato diskuze však proběhla na stránkách časopisu *Česká literatura* až v roce 2009, a stejně tak i mnohé předchozí editologické úvahy Jana Malury, Jana Linky, Marie Škarpové a dalších badatelů byly publikovány po úmrtí Eduarda Petřovi nebo jen krátce před ním. Do této diskuze tedy již Petřovi promluvit nemohl, ačkoli je nepochybné, že by svými zkušenostmi byl zcela práv do ní vstoupit. Mezi diskutovanými tématy zazněla i otázka, zda by nebylo lépe v případě rozsáhlejších děl vydávat pouze reprezentativní výbory, doplněné eventuelně kompletním přepisem textu (transkribovaným nebo transliterovaným) na připojeném CD. Úvahy na téma vydávání staročeských děl nejsou uzavřeny ani dnes (viz např. studie Kateřiny Smyčkové „Ediční úprava českých rukopisných textů ze 17. a 18. století“, *Listy filologické* 3–4, 2017, s. 485–497).

dy v oblasti naukové literatury. Coby „sekundární editorky“ jsme tedy přikročily k doplnění těchto míst, čímž mj. rozsah vydávaného díla výrazněji nabyl na objemu. Zda byl jednou z příčin vynechání části původního textu také zřetel k velkému rozsahu Löwenklauova díla, můžeme jen spekulovat – editor se ke svým zásahům do textu v podstatě nevyjádřil. Další změnou provedenou editorkami pak bylo obecně přiblížení přepisu originálnímu znění ve větší míře, než jakou uplatnil Petrů.

Právě to se však stalo také předmětem kritiky: např. Miloš Sládek (Sládek 2015) poukázal na to, že způsob přepisu je k současnému čtenáři velmi nevstřícný a pro tak obtížné a informačně bohaté dílo nevhodný. Chyběla mu také hlubší spolupráce s orientalisty, kteří by naopak pomohli rozšířit vysvětlivky o řadu reálií, jež podle recenzenta chyběly. Tyto připomínky je již třeba přičíst na vrub editorek, neboť původní představa Eduarda Petrů byla jiná. Přes kritické připomínky však považujeme za důležité, že nedokončené ediční dílo Eduarda Petrů bylo dovedeno k vydání.

Literární historik a editor Jan Linka napsal: „Jestliže se editorovi podaří prosadit projekt nebo získat prostředky na vydání nějakého díla, měl by si být dobře vědom, že jeho edice bude ovlivňovat obraz starší literatury v představách širší kulturní veřejnosti. Každá edice je vlastně činem vytvářejícím kánon reprezentativních děl nějaké doby, autoři středoškolských učebnic či různí publicisté, jejichž vliv na vytváření obrazu historie literatury nemůžeme podceňovat, se orientují právě ve vydávaných textech, na ně odkazují.“ (Linka 2005: 101–108)

Petrů se ve své editorské práci nezaměřoval pouze na jedno období, druh či žánr, ale obsáhl postupně celou paletu starší literatury v českých zemích. Je velmi málo editorů, kteří mají takto široký záběr. Samozřejmě by se tato mnohostrannost neobešla bez spolupráce s odborníky, zejména filology jiných oborů, o nichž byla zmínka u konkrétních edic.

Přístup Eduarda Petrů k edičním zásadám byl ovlivněn zejména v případě raněnovověkých děl faktem, že editor tehdy neměl možnost opřít se o soustavné gramatické zhodnocení této vývojové etapy ani o normativně stanovené ediční zásady. Petrů nezřídka poukazoval na probíhající diskuze o edičních zásadách (např. v sedmdesátých letech

v souvislosti s vydáváním děl Jana Amose Komenského), avšak zároveň připomínal, že nejednotnost přístupu editorů vyplývá „ze značného stupně jazykové specifičnosti památek samých, v nichž mnohde jazyková norma autora splývá s odlišnou jazykovou normou písaře či tiskaře.“ (Petrů 1982: 475)

Závěrem se pokusíme o obecnější zhodnocení edičních aktivit Eduarda Petrů, ačkoli se domníváme, že mnohé již z výše řečeného vyplynulo. Lze říci, že na prvním místě se editorovi jednalo o zřetel čtenářský. Jedním z jeho celoživotních zájmů byla popularizace literárněhistorického bádání (viz mj. jeho knihy *Vzrušující skutečnost a Zašifrovaná skutečnost*), svými edicemi pak sledoval podobné cíle. Svou roli zde ovšem sehrála také povaha edičních řad nakladatelství, jako byly Československý spisovatel nebo Odeon. Přehlédneme-li edice Eduarda Petrů jako celek, nemůže nám uniknout, že se jedná často buď o výbory, nebo o více menších děl v jednom svazku. I to je příznačné a lze to vysvětlit opět čtenářským, popularizačním, ne-li dokonce didaktickým zřetelem.

Petrů si kladl otázku, co si čtenář z díla vzdáleného několik set let má odnést. Velmi dobře věděl, že všechny vzdálenosti překonat nelze, a je třeba tedy zdůraznit ty aspekty, které považoval za nejdůležitější, nejpřínosnější. Odborníci např. z řad lingvistů jistě mohou jeho edicím vyčítat, že je nelze použít pro vědecké účely, protože původní jazyk je příliš změněn. (Petrů odmítal např. zachovat jazyk Bartoloměje Paprockého z Hlohol, protože není dokladem dobové češtiny, nýbrž dokladem češtiny Poláka, jenž se naučil česky.) Badatelé však na rozdíl od běžných čtenářů mají možnost využít originální text, dokonce je to pro jejich práci často žádoucí.

V našem příspěvku však nešlo o to rozhodnout o pomyslné správnosti či „nesprávnosti“ edičních přístupů Eduarda Petrů. Diskuze byla a je vždy možná, stejně jako hledání vlastních cest. Co však nakonec zůstává, jsou edičně připravené texty, které (jak dokazují mj. údaje z knihoven) jsou stále v oběhu a využívány jak badateli, tak čtenáři. Za zmínku stojí také skutečnost, že např. dílo Jana Dubravia nebylo od dob vydání *Theribolia* (1983) předmětem žádného edičního zájmu v českém prostředí (zatímco např. v Německu vyšla *Theribolia* v r. 2011), a tak zůstává edice Eduarda

Petrů jednou z mála možností, jak se mohou čtenáři neznalí latiny seznámit s dílem tohoto významného humanistického učenice a též olomouckého biskupa.⁽⁴⁾

Máme-li svoje úvahy uzavřít, pak snad vyslovením naděje, že smyslnost ediční práce staročeských literárních děl přetrvá i v době elektronických edic, kompaktních disků a dalších možností překotně se rozvíjejících moderních technologií, které nabízejí další možnosti, jak starší písemné památky zpřístupnit. Eduard Petrů se práci s novými výtisky techniky nikdy nebránil, a lze tedy předpokládat, že by těchto možností dokázal smysluplně využít. Tento úkol však již spočívá na jeho pokračovatelích.

Mgr. Jana Kolářová, Ph.D.

Katedra bohemistiky

Filozofická fakulta Univerzity Palackého

Křížkovského 10, 771 80 Olomouc

jana.kolarova@upol.cz

4 V českém překladu vyšlo též Dubraviovo další populární dílo *De piscinis (O rybnících)*. Viz Salač, Antonín – Schmidtová, Anežka (eds.). *O rybnících*. Praha: Nakladatelství Československé akademie věd 1953.

PRAMENY

HRABÁK, Josef – VÁŽNÝ, Václav – ŠKARKA, Antonín (eds.)

1959 *Dvě legendy z doby Karlovy* (Praha: Nakladatelství Československé akademie věd)

PETRŮ, Eduard (ed.)

1957 *Olomoucké povídky. Příspěvek ke studiu vývoje staročeské zábavné prózy* (Praha: SPN)

1977 *Humanisté o Olomouci* (Praha: Památník národního písemnictví)

1982 *Bartoloměj Paprocký z Hlohol a Paprocké vůle: O válce turecké a jiné příběhy. Výbor z Diadochu* (Praha: Odeon)

1990 *Petr Chelčický: Ze Sítě víry. O rotách, o každé zvláště* (Praha: Československý spisovatel)

1999 *Ezopovy bajky. Katonova dvojverší. Rada otce synovi* (Brno: Atlantis)

2003 *Alžběta Johanna Westonia: Proměny osudu* (Brno: Atlantis)

PETRŮ, Eduard – BUREŠOVÁ, Alena

1985 *Copak to ale za mozeka hraje? Hanácké zpěvohry 18. století* (Ostrava: Profil)

PETRŮ, Eduard (ed.) – HORNA, Miroslav (přel.)

1983 *Jan Dubravius: Theriobulia. Rada zvířat* (Praha: Academia)

PETRŮ, Eduard – KOLÁŘOVÁ, Jana – KOHOUTOVÁ, Tereza (eds.)

2013 *Johannes Löwenklau: Kronika nová o národu tureckém* (Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého)

PETRŮ, Eduard – MAREČKOVÁ, Dagmar

1984 *Rytířské srdce majíce. Česká rytířská epika 14. století* (Praha: Odeon)

PETRŮ, Eduard – PRAŽÁK, Emil (eds.)

1955 *Mikuláš Dačický z Heslova: Prostopravda. Paměti* (Praha: Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění)

POLIŠENSKÝ, Josef – PETRŮ, Eduard (eds.)

1964 *Historie o válce české 1618–1620. Výbor historického spisování Ondřeje z Habernfeldu a Pavla Skály ze Zhoře* (Praha: Státní nakladatelství krásné literatury a umění)

LITERATURA

CHENEY, Donald – HOSINGTON, Brenda M. (eds. a přel.)

2000 *Elizabeth Jane Weston: Collected Writings* (Toronto: University of Toronto Press)

KUČEROVÁ, Ivona – MEDOVÁ, Lucie (eds.)

1998 *Země dobrá, to jest země česká* (Brno: Atlantis)

LINKA, Jan

2005 „Co z raněnovověkých textů vydávat? A jak?“; *Česká literatura* 53, č. 1, s. 101–108

MALURA, Jan

2009 „Nad edicí Kochemova Velikého života aneb Znovu k metodám vydávání raněnovověké literatury“; *Česká literatura* 57, č. 2, s. 253–265

2009 „Spor o Kochemu a současné bádání nad raněnovověkou literaturou“; *Česká literatura* 57, č. 4, s. 561–570

NECHUTOVÁ, Jana

2000 „[Ezopovy bajky; Katonova dvojverší; Rada otce synovi]. Recenze“; in *Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity. N, Řada klasická = Graeco-Latina Brunensia* 49, č. N5, s. 66–67

RYBA, Bohumil

1929 „Westoniana“; *Listy filologické* 56, s. 14–28

SALÁČ, Antonín – SCHMIDTOVÁ, Anežka (eds. a přel.)

1953 *Jan Dubravius: O rybnících* (Praha: Nakladatelství Československé akademie věd)

SLÁDEK, Miloš

2009 „O předmluvách a vysvětlivkách k edicím raněnovověké literatury aneb Stručná odpověď na recenzi Kochemova Velikého života“; *Česká literatura* 57, č. 4, s. 555–560

2015 „Nové vydání Kroniky nové“; *Česká literatura* 63, č. 1, s. 85–87

SMYČKOVÁ, Kateřina

2017 „Ediční úprava českých rukopisných textů ze 17. a 18. století“; *Listy filologické* 140, č. 3–4, s. 485–497